

Posudek vedoucího diplomové práce

Vysoká škola:	Univerzita Karlova v Praze
Fakulta:	Právnická fakulta
Katedra:	Katedra mezinárodního práva veřejného
Diplomant:	Ivan Fencel
Téma diplomové práce:	Udržování mezinárodního míru a bezpečnosti na africkém kontinentu oblastními dohodami a orgány (se zaměřením na mírové operace)
Vedoucí diplomové práce:	JUDr. Martin Faix, PhD., MJI
Oponent diplomové práce:	JUDr. Milan Beránek

Výběr a aktuálnost zpracovávané problematiky

Autor předložené diplomové práce si vybral ke zpracování tematiku mezinárodního míru a bezpečnosti na africkém kontinentu oblastními dohodami a orgány se zaměřením na mírové operace. Jedná se o problematiku zajímavou a z pohledu praxe mezinárodního práva zajisté relevantní, jak ukazuje i současná situace na africkém kontinentě. Prolínání úpravy a praxe otázky užití síly na univerzální, regionální a subregionální úrovni se jeví jako klíčové. Úloha regionálních organizací/oblastních dohod v tomto kontextu je nezastupitelná, jak ukazuje nejen úprava Charty OSN, ale také explicitní uznání kontinuálně se zvyšující relevance oblastních dohod samotnou OSN. Odstředivé tendence afrického kontinentu i v jiných oblastech mezinárodního práva (mezinárodní právo trestní, ochrana lidských práv) a snaha řešit africké problémy regionálními a subregionálními institucemi a mechanismy jen potvrzuje praktickou relevanci zvoleného tématu. Celkově tedy lze výběr zpracovávané tematiky hodnotit kladně.

Formální stránka práce

Z hlediska formálního je diplomová práce zpracovaná na úrovni, která odpovídá požadavkům kladeným na tento druh prací, navzdory drobným nedostatkům (chybějící interpunkční znaménka na konci vět v poznámkách pod čarou; grafická úprava poznámek pod čarou, viz např. pozn. č. 179).

Autor kvalifikovaně a v souladu s citačními normami zpracoval poznámky pod čarou a opatřil práci seznamem použité literatury a zdrojů, ze kterého je patrné, že pracoval s dostatečným množstvím domácích i zahraničních pramenů. Dominance zahraničních zdrojů je pochopitelná

s ohledem na tematické zaměření práce a nedostatek české literatury k tématu. Autor vycházel z relevantních odborných statí, pracoval také s judikaturou a primárními prameny, což s ohledem na charakter práce a zpracovávané problematiky jeví jako důležité a správné.

Z hlediska formální úpravy chybí práci určitá plynulost přechodu mezi jednotlivými kapitolami. Například kap. 3 končí stručnou informací z kontextu ECOWAS, další text už bez dalšího pojednává o problematice humanitární intervence.

Struktura a obsah práce

Po obsahové stránce je práce rozdělena na tři pomyslné části. Úvodní kapitola je věnována „ukotvení problematiky“ v mezinárodním právu. Druhá část (kapitoly 1 a 2) obsahuje popis dvou relevantních mezinárodních organizací, Africké unie a ECOWAS, jejich orgánů a souvisejících procesních postupů. Tento deskriptivní vstup se jeví jako vhodný, jelikož vytváří základ pro další úvahy autora. Třetí část obsahuje kapitolu věnovanou „problematickým aspektům v souvislosti s oblastními dohodami a orgány v Africe“, mezi které autor řadí vztah k Radě bezpečnosti a jejím kompetencím a problematiku humanitární intervence/R2P v kontextu afrického regionu. Čtvrtá kapitola pak obsahuje příklady intervencí.

Autor si jako základní cíl vytýčil představit relevantní institucionální architekturu afrického kontinentu a dále „posoudit vztah mezi těmito oblastními dohodami a Radou bezpečnosti“. K tomuto cíli se zvolená struktura práce jeví jako vhodná. Z hlediska zpracování obsahu, resp. k obsahu samotnému mám několik připomínek.

Většina textu práce má deskriptivní charakter (to je ale zvolenému tématu do určité míry imanentní), samotným srdcem práce je ale kapitola cílící na analýzu „problematických aspektů“. Z hlediska struktury této kapitoly lze podotknout, že také otázka humanitární intervence je otázkou vztahu oblastních dohod k Radě bezpečnosti, resp. otázkou souladu s Chartou OSN (ve vztahu k analyzovaným ustanovením Zakládacího aktu AU už jen s ohledem na čl. 103 Charty OSN).

Otázky, které autor v této kapitole nastiňuje, jsou nepochybně nejen relevantní, ale v kontextu zpracovávané problematiky rezonují nejvíce (jak potvrzují i výstupy mezinárodněprávní doktríny). Z pohledu výběru tak autorovi nelze nic vytknout. Připomínku mám ale ke způsobu uchopení těchto otázek, kdy autor jak východiska, tak závěry formuluje zbytečně „ostře“. Práci jako takové to nesluší. Ostrost závěrů (či předpokladů) se ale neopírá o rozsáhlejší analýzu (ke které není ani v práci prostor). Autor tak bez dalšího hovoří o neefektivitě a neschopnosti systému současného mezinárodního práva chránit hodnoty mezinárodního míru a bezpečnosti,

a také lidská práva. S touto tezí ale nelze souhlasit už proto, že nekoresponduje s běžnou realitou, ve které většina států např. zákaz užití síly běžně respektuje. Rovněž uchopení suverenity státu jako „překážky“ se nejeví jako správné či vhodné. Suverenita je základním předpokladem existence současného mezinárodního práva a také základním kamenem mezistátních vztahů. V mnohých aspektech je také pro ochranu lidských práv a dalších hodnot přínosem, či předpokladem. Suverenita je ale v textu autorem exponovaná jako protiklad, resp. překážka ochrany lidských práv a dalších hodnot. V rámci obhajoby by toto uchopení pojmu suverenity zasloužilo určitou pozornost, zejm. pak vysvětlení právě uvedeného postoje. Zároveň jde autorovo pozitivní vjímání čl. 4 písm. h) výrazně nad rámec toho, jak současná doktrína možnosti dané těmito ustanoveními vnímá. Problematickým je tak nejen samotný obsah ustanovení, ale zejména jeho aplikace, která je u institucí a mechanismů afrického kontinentu (nejen v kontextu otázek bezpečnosti a lidských práv) mimořádně problematická.

Do určité míry nejasný je účel poslední substanciální kapitoly nazvané „příklady intervencí“. Z hlediska rozsahu se jedná o kapitolu, která zabírá pětinu celkového rozsahu text práce, její přínos je ale nad rámec poskytnutí „příkladů“ diskutabilní. Na předcházející kapitolu by logicky navazovala spíše případová studie, která by ale musela mít rovněž část analytickou. Autor ale zůstal v rovině deskripce a je proto otázka, do jaké míry je tato deskripce – jako samostatná kapitola a zařazená na konec práce, přínosem.

Celkové hodnocení

Celkově lze konstatovat, že předložená diplomová práce je zdařilá. Je z ní (ale i z konzultací práce) patrný autorův zájem o danou problematiku, snaha o její poctivé zpracování, vědomosti i schopnost vědecky pracovat. Pozitivně lze hodnotit především, že se autor neomezil na kompilaci poznatků k panafrickým, resp. subregionálním organizacím, ale identifikoval a do určité míry analyzoval relevantní mezinárodněprávní otázky. Předložená diplomová práce tak dosahuje úrovně, která plně odpovídá nárokům kladeným na tento druh odborné práce. Na základě těchto důvodů doporučuji diplomovou práci k ústní obhajobě a v závislosti od výsledku obhajoby ji hodnotím klasifikačním stupněm

výborně - velmi dobře

V rámci obhajoby odpoví diplomant na následující otázky:

Jedním ze současných konfliktů, jehož relevance a dopady jsou mimořádně závažné, je konflikt v Mali. V rámci obhajoby chci požádat diplomanta, aby představil stručně uvedený konflikt, jeho aktéry (relevantní v kontextu této práce, tj. zejm. mezinárodní organizace) a demonstroval na této situaci otázky načrtnuté předloženou prací.

V Praze dne 28. listopadu 2018

JUDr. Martin Faix, Ph.D., MJI